

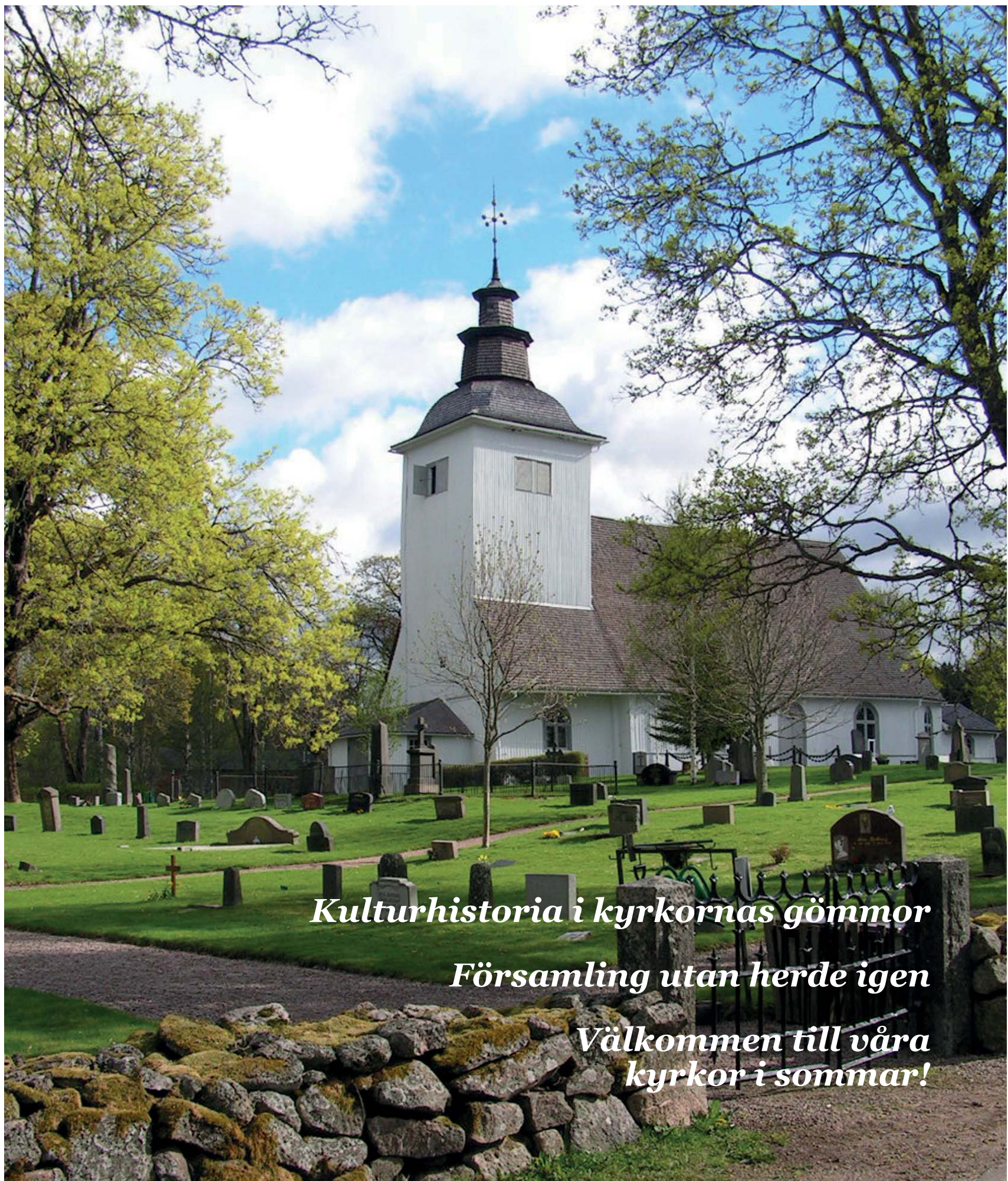

KYRK-FILIP

Filipstad – Brattfors – Nordmark – Rämnen – Lesjöfors – Gåsborn – Nykroppa

Informationsblad från
Filipstads församling

Nr 2 2022

Kulturhistoria i kyrkornas gömmor

Församling utan herde igen

*Välkommen till våra
kyrkor i sommar!*

Tid för en början och tid för ett avslut

I den lilla bibelboken Predikaren, som vi hittar i gamla testamentet, finns det många visdomsord. Det som kanske är mest känt är: "Allting har sin tid", eller som det heter i vår nya bibelöversättning, "det finns en tid för allt".

Utifrån de orden kan jag nu, när jag slutar min tjänst som kyrkoherde i Filipstads församling efter tre och ett halvt år, tydligt känna och tänka att det finns en tid för att börja ett arbete, men det finns också förr eller senare en tid för att avsluta ett arbete eller en tjänst.

Jag tänker och känner också att tiden går väldigt fort. Det känns inte så länge sedan sensommaren 2018, då kyrkorådets ordförande Leif Holmgren ringde upp mig och undrade om jag eventuellt kunde tänka mig att söka den då lediga kyrkoherdetjänsten. Jag åkte upp till Leif och en sensommarkväll hade vi ett mycket gott samtal, som resulterade i att jag sökte och fick tjänsten.

Mycket har sedan hänt i församlingen, men ännu mer ute i världen. Det blev endast det första året som var "normalt", sedan kom Corona-pandemin i början av 2020. Det ledde till två år av en mycket annorlunda situation för oss alla, men även kyrkan som organisation påverkades starkt. Vi fick hela tiden anpassa oss till den föränderliga verklighet som pandemin skapade.

Min bild är att vi trots allt klarade de stora utmaningarna ganska bra. Vi försökte så långt det gick att inte bara "ställa in", utan hellre "ställa om". Men det har förstås varit besvärligt på flera olika sätt.

När vi nu i början av 2022 trodde att vi kunde "pusta ut", då pandemin minskade på senvintern, seglade under våren en närmast unik konflikt upp på den kyrkliga arbetsarenan. Vi fick återigen anpassa oss till ändrade förutsättningar, då flera av våra kyrkor inte kunde användas till annat än begravningsgudstjänster, som det tack och lov givits dispens för.

En ledstjärna som jag sedan många år bär med mig är att försöka leva och verka efter måttlighetens princip. I mitt ledarskap strävar jag efter att balansera verksamheten och dess kvalitet, med personalens välbefinnande och utveckling. Jag tror att

vi människor behöver sådana här ledstjärnor, för att kunna navigera i en föränderlig och utmanande värld.

En annan ledstjärna som jag ofta kommer tillbaka till är den lilla enkla bön som i mitten av 1920-talet formulerades av teologen och prästen Reinhold Niebuhr. Jag tänker på den av många mycket uppskattade sinnesrobönen:

*Gud, ge mig sinnesro
att acceptera det jag inte kan förändra,
mod att förändra det jag kan
och förstånd att inse skillnaden*

Den bönen kan hjälpa oss både i det personliga och individuella livet, men även när vi tänker på hur det ser ut i världen och i olika organisationer, till exempel kyrkan.

Under några år i den här ovan beskrivna mycket speciella situationen har det varit jag som tillsammans med kyrkorådet lett Filipstads församling.

Nu är det hög tid för mig att säga tack för den här tiden, och lämna över till kommande kyrkoherdar, i den del av Guds rike som vi kallar Filipstads församling.

Jag vill önska er alla Guds välsignelse och frid.

Paul Henriksson
Kyrkoherde

Tack Paul!

Jag vill börja med att tacka vår kyrkoherde Paul Henriksson för hans engagerade och goda arbete i vår församling. Det är med ett stort vemod vi tagit emot Pauls besked om att han beslutat sig för att acceptera en tjänst i hemstaden Karlskoga. Vi tackar Paul för hans utmärkta arbete i Filipstads församling under dessa dryga tre år.

Vi kommer nu att söka en ny kyrkoherde efter Paul. Förhoppningen är att vi kan ha en ny person på plats under senhösten.

Församlingen står starkt ekonomiskt, vilket gör att vi kan se framtiden an med optimism trots att kyrkotillhörigheten minskar något.

Nu när restriktionerna är borttagna kommer alla våra verksamheter i gång. Vi har dock begränsningar på grund av vår brist på präster. När Paul lämnar oss i juni är Per Saxholm ensam kvar som fastanställd präst. Vi har dock tillgång och hjälp av ett antal vikarier såsom Bertil Stenekas, Karin Paulsson och Nils-Erik Mellström. Arbete pågår också för att lösa problematiken med vikarierande kyrkoherde.

Under kyrkofullmäktigemötet i juni kommer ett speciellt viktigt ärende att behandlas, nämligen församlingens nya lokalförsörjningsplan. Den kommer att belysa hur status är på våra lokaler och fastigheter och planerna de närmsta åren. Det finns, skall sägas, inga planer på att någon av våra sju kyrkor skall läggas i någon form av malpåse.

Jag önskar Er alla en fin vår och sommar.

Hoppas att det blir utan nya Covidutbrott och att Rysslands hemska krigsföring upphör. Rysslands krig och dess brutala våld och övergrepp trodde man inte skulle inträffa i vår tid. Det för med sig så oerhört mycket lidande främst för det tappra ukrainska folket men det påverkar oss alla i framför allt Europa.

Vi får stilla be om att Rysslands fruktansvärda våld snarast upphör.

Varmt välkomna till våra kyrkor.

Leif Holmgren
Kyrkorådets
ordförande

Paul lämnar jobbet som kyrkoherde

I juni står Filipstads församling ånyo utan kyrkoherde, då Paul Henriksson slutar efter tre och ett halvt år för att återgå till sitt gamla jobb som sjukhuspräst i Karlskoga.

Paul Henriksson tog vid efter Madeleine Hyllengren Larsson och installerades som kyrkoherde i januari 2019. Nu lämnar han församlingen.

– Allt har sin tid och jag är inne på mitt 33:e år inom Svenska kyrkan varav 15 år som kyrkoherde. Man blir inte yngre utan även jag börjar så smått närma mig pensionsåldern. Till sommaren har jag bara 3,5 år kvar till min 65-årsdag, och jag har känt att jag har behov av att trappa ner inför den stundande pensionen, säger Paul.

Beslutet har han tagit efter moget övervägande och det kräver att han lämnar sin tjänst som kyrkoherde i Filipstads församling, för att istället och ta ett annat, mindre krävande jobb på annat håll.

Under vintern öppnade sig en möjlighet då sjukhusprästtjänsten i Karlskoga oväntat blivit ledig.

– Det handlar alltså i stort sett om det jobb jag hade mel-

Paul har valt att trappa ner de sista åren fram till sin pension.

lan 2013 och 2018. I sammanhanget är det förstås ingen nackdel för mig att jag slipper pendla till jobbet.

Han sista anställningsdag i Filipstads församling blir den 11 juni, och han börjar sin nya tjänst i Karlskoga dagen efter.

– Jag har en del sparad semester ”i ryggsäcken”, som jag tar ut under tiden fram till dess.

– Det har förstås inte varit ett enkelt beslut för mig, men nu är tärningen kastad och jag får säga ett stort och varmt tack för den tid som jag fått arbeta i Filipstads församling.

Han beskriver sin tid i Filipstad som ytterst speciell och

komplex, inte minst sett till de två pandemiåren.

– 2019 var det enda normala året, sen kom coronan som krävde nytänk och flexibilitet på alla områden. Det har varit ett speciellt tidsskede inte bara för Filipstads församling utan för hela Svenska kyrkan, menar han.

Johan Unger skall vikariera som kyrkoherde fram till sista maj, därefter och till mitten av juni är det Nils-Erik Mellström som vikarierar. Sedan återstår att se vem som formellt kommer att efterträda Paul Henriksson.

Stödkväll för Ukraina

Omedelbart i samband med Rysslands invasion av Ukraina den 24 februari anordnades i Filipstads kyrka en stödkväll för de drabbade, med förbön, gudstjänst och ljuständning.

– Det handlar om att visa delaktighet och samhörighet när någonting sånt här inträffar, som kyrka och medmänniskor måste vi agera, menar Paul Henriksson, kyrkoherde.

Allt sedan kriget i Ukraina bröt ut görs en extra insamling vid varje gudstjänst och pengarna går oavkortat till ACT:s katastrofinsatser.

Verksamheter är igång igen

Efter två år med coronapandemin kunde församlingens många verksamheter öppna upp igen från första mars.

I stort sett all verksamhet har varit pausad under pandemin, och efter en viss lättnad under senhösten tog den ny fart med nya restriktioner som följd.

Nu är körer, barnverksamhet, kaffestugor och annat igång på nytt, och kyrkvårdarna är åter i tjänst.

Församlingen uppmärksammas på riksplanet

En ny metod för att stärka samarbetet mellan medarbetare och förtroendevalda i kyrkan testas i Karlstads stift, och i Filipstads församling har man arbetat aktivt och framgångsrikt under lång tid för goda relationer och bra samtal.

Kyrkans Tidning uppmärksammade nyligen församlingens framgångsrika samarbetsformer, där dialog och tillit är ledorden.

Paul Henriksson och Leif Holmgren berättade i Kyrkans Tidning om församlingens väg till ett gott samarbete.

Prästvikarier backar upp

Prästfrågan i församlingen är fortfarande ett gissel. Trots ihärdiga försök att få en ordinarie prästtjänst tillsatt har det varit tungrott. De annonser som varit ute har inte gett dess mer.

Per Saxholm är enda tjänstgörande, ordinarie präst för tillfället och tillsvidare fylls övriga vakanser upp av vikarier. Bertil Stenekas, Karin Paulsson och Nils-Erik Mellström delar på arbetsuppgiften.

Johnny – en mästare på orgel

Johnny Larsson, organist i församlingen, är en mästare på orgel och det vet vi. Men nu har han det på papper också, för i dagarna är han klar med sin masterutbildning i orgel vid Högskolan för scen och musik i Göteborg.

De två senaste åren har varit minst sagt hektiska och intensiva för Johnny. Förutom jobbet som organist i Filipstads församling har han pendlat till Göteborg för att studera, och utöver det har han och familjen haft en tuff tid privat med en snart tvåårig dotter som varit sjuk.

Men lagom till vårens och grönskans ankomst har nu allt börjat ljusna igen och Johnny kan äntligen pusta ut.

Nåja, först ska han ta sin examen formellt och det gör han med en examenskonsert i Vasakyrkan i Göteborg den 24 maj.

Han har redan varit på plats i Vasakyrkan några gånger för att känna in både kyrkorummet och orgeln, och han är ganska lugn inför konserten. Orgel kan han ju faktiskt spela, gubevars.

– Lite smått nervöst är det förstås men det är så det ska vara, säger han.

Studierna vid Högskolan för

Johnny Larsson är klar med två års studier vid Göteborgs universitet och tar nu sin examen.

scen och musik på Göteborgs universitet påbörjade han hösten 2020.

– Nu har jag en masterutbildning i orgel med klaverrelaterade instrument, som det så vackert heter, berättar Johnny.

– Att gå den här utbildningen är något jag gjort helt på eget bevåg och jag har också finansierat studierna själv, men självklart kommer det här också församlingen till del framöver, säger han vidare.

Johnny kan nu titulera sig försteorganist och utbildningen han gått är också forskningsförberedande.

Gunborg har lämnat oss

Gunborg Carlsson har avlidit, 92 år gammal. För många i Filipstad är hon ihågkommen för sitt stora kyrkliga engagemang när det gäller hjälpinsamlingar, inte minst genom den kyrkliga syföreningen. Hon var också kyrkvård och jobbade en tid som missionsombud. Arbetet som ombud förde henne ut i världen och hon fick se effekterna av hjälparbetet på plats.

Per Saxholm och Johnny Larsson vid kistorgeln.

Kistorgel på plats i kyrkan

Församlingens senaste förvärv är en kistorgel, en mindre orgel som står på hjul och därmed är flyttbar.

Kistorgeln som finns i Filipstads kyrka har köpts in begagnad från Svedala församling i Lunds stift.

Orgeln är byggd 1967 av den tyske orgelbyggaren Paul Ott (1903-1991).

Kistorglar används ofta i orkestersammanhang och heter "chamber organ" på engelska – alltså kammarmusikorgel.

– Den är inte i första hand till för solistsammanhang utan mera för ensemble. Det ska bli spännande att få använda den framöver, säger Johnny Larsson, organist.

Johnnys vy på examensdagen i Vasakyrkan, Göteborg.

Lina Rosell, kyrkogårdsföreståndare, vid ett av de många nyplanterade träden på östra kyrkogården.

Det finns en plan för kyrkogårdarnas träd

Den som besökt till exempel östra kyrkogården på sistone har kunnat notera att en del gamla träd försvunnit, och att nya tillkommit.

Ja, det är inte helt och hållet sig likt överallt på kyrkogården numera. Gamla träd som fått

växa i många år har tagits ner, dels för att många blivit murkna och utgjort en fara i höststormarna. Dessa ersätts nu med nya, friska träd.

– Vi planterade träden i höstas som ett led i arbetet med vår trädvårdsplan. Vi tittar på vad som är genomförbart över en period men kan inte ta allt på en gång, berättar Lina Rosell, kyrkogårdsföreståndare.

Ner mot Daglösen har ett större oxelbestånd tagits ner och där får nu nya små oxlar växa upp.

Även i Gåsborn och Lesjöfors pågår just nu arbetet med att vårda trädbeståndet, liksom på västra kyrkogården i Filipstad.

– Det gäller att försöka hålla lite ordning, men vi är också styrda av lagar. Länsstyrelsen måste alltid säga sitt först, menar Lina.

På de flesta ställen kommer det att se ut exakt som tidigare, eller ”ungefär” i alla fall.

– Nu hoppas vi bara på en blöt sommar så träden kan ta fart, säger hon.

Här ska det planteras en... Ja, vad?

Kyrkogårdsförvaltningen söker gravrättsinnehavare

Vi söker just nu gravrättsinnehavare på Brattfors kyrkogård, Lesjöfors kyrkogård samt västra och östra kyrkogårdarna i Filipstad.

Ni som fått en grön skylt på er grav ska kontakta kyrkogårdsförvaltningen då vi saknar gravrättsinnehavare i vår gravbok.

Uppge det gravplatsnummer som står på skylten när ni kontaktar oss. För fullständig info om hur och var ni når oss se baksidan på Kyrk-Filip.

Prislista gravskötsel 2022

Sommarplantering

Löpande årsvis (inkl trimning) 640:-
Bestämd tid högst 3 år 1 920:-

Avräkningskonto

Vid gravskötsel längre tid än 3 år kan man sätta in en summa pengar som dras varje år beroende på vilket skötselåtagande ni vill teckna, dock högst 25 000:-

Grundskötsel

Kunden planterar sina egna blommor, kyrkogårdsförvaltningen sköter planteringen. Trimning ingår. 470:-

Gräsklippning/grästrimning

215:-

Utsättning av snittblommor

70:-

Exkl. blommor

Vårplantering

Arbetskostnad (plantering) 70:-
Påskliljor i kruka 40:-
Penséer 14:-

Sommarblommor

Arbetskostnad för plantering 70:-
Exkl. blommor

Gravljus

Tändning av gravljus inkl. ljus 90:-

Höstplantering/dekoration

Arbetskostnad (plantering m.m.) 70:-
Ljung 40:-
Blomsterkål 35:-
Granriskrans 150:-
Liggare 135:-
Granristäckning 70:-

Övriga arbeten

Tvättning av gravvård 470:-
Tvättning gravvård + gravram 950:-
Tvättning av liggande gravhäll 335:-
Ifyllnad av text på gravvård 270:-/tim
Byte av jord gravrabatt 50x50 135:-
Byte jord/rengöring emperilåda 135:-
Stensäkring 270:-/tim + materialkostnad 950:-
Övriga arbeten 270:-/tim

Prislista Emperilåda

Pris/st	
1 280:-	30x30
1 330:-	40x30
1 370:-	50x30
1 420:-	60x30
1 460:-	70x30
1 520:-	80x30
1 725:-	90x30
1 800:-	100x30 hel planteringslåda
1 875:-	100x30 delad låda
50:-	Nya band till emperilådan
200:-	5 stycken band

Behöver ni hjälp med montering av lådan tillkommer en kostnad på 270 kronor

För vidare info kontakta kyrkogårdsförvaltningen tel. 0590-102 54
E-post filipstad.kyrkogardsforvaltning@svenskakyrkan.se

Sedan femton år tillbaka har Maria Nilsson i perioder arbetat med att åka runt i kyrkorna och dokumenterat inventarier. Ett spännande, intressant roligt arbete, tycker hon.

För att få så bra bilder som möjligt har Maria bland annat ett mobilt ljusstält till sin hjälp. Det är mycket att tänka på – ljus, skärpa, färg och skuggor.

Med skärpan på kyrkorna

Vad döljer sig i kyrkorummens innersta? Vilka små ting och detaljer missar vi eller bara går förbi på vägen in och ut från kyrkan?

Kyrkliga inventarier och interiörer genom en kameralins har blivit ett jobb för Maria Nilsson, och hon missar ingenting.

För femton år sen, 2007, påbörjades ett omfattande arbete med att inventera och dokumentera kyrkliga inventarier och interiörer i Filipstads församling. Och nu pratar vi alla kyrkor med alla dess skrymslen och vrår, då förstår ni vidden av projektet.

Uppdraget gick till Maria Nilsson, och hon började åka runt i kyrkorna med sin kamera. Allt skulle dokumenteras och katalogiseras i en bildbank med namnet Labora.

– Jag började lägga in digitalt i databasen vartefter jag hade varit ute och fotat och det höll jag på med i ungefär ett halvår, berättar Maria när vi ses i Brattfors kyrka.

Projektarbetet återupptogs en tid mellan 2012-2014 och Maria fortsatte där hon hade slutat senast.

Därefter kom kyrkan på att man ville ha allt samlat i sin egen databas SACER istället och Maria kopplades in på nytt. Det var i mars förra året och från början hade hon

arbetet som praktik innan hon i oktober blev projektanställd på halvtid av församlingen och Karlstads stift.

– Stiftet vill ha allt på samma ställe så de enkelt kan gå in och titta själva på det som är inlagt i systemet, förklarar Maria som förutom att fortsätta med själva dokumentationsarbetet arbetar med att lägga över allt från den gamla databasen.

Kulturmärkta föremål

I första hand är det nu kulturmärkta föremål hon siktar in sig på med kameran. Det kan vara allt ifrån små utsmyckningar, ljusstakar och skålar till stora lampkronor och målningar. Men alltid bara kyrkornas inre – exteriörer ingår inte i hennes uppdrag, åtminstone inte just nu.

– Det är spännande, intressant och roligt att åka ut och titta vad som finns i kyrkorna, och kul att rota lite i lådorna, menar hon och antyder samtidigt att hon ofta råkar på saker och detaljer som man

Gamla, vackra vägglysstakar som finns i Brattfors kyrka.

s inre detaljer

inte ens visste fanns eller som fallit i glömska för länge sen.

Kyrkorna har ju många år på nacken och det mesta av inventarier har stått där de stått eller legat där de legat i nästan oräkneligt antal år. Decennium på decennium, medan folk hunnit både döpas och begravas i kyrkorna, generation för generation. Tidsaspekten är nog så viktig i sammanhanget, och de till synes livlösa inventarierna blir plötsligt levande.

Värdefullt arbete

Maria Nilssons arbete är givetvis av stor vikt för eftervärlden, och inte minst för stiftet som får en bra överblick över kyrkornas tillhörigheter. För stiftet innebär det helt enkelt en kvalitetssäkring av inventarieförteckningar.

Digital teknik har gjort det här dokumentationsarbetet så mycket enklare, även om själva jobbet måste göras handgripligen.

Maria berättar:

– Jag åker runt och fotograferar, sen lägger jag in vad ett föremål heter samt årtal, mått och vikt. Givetvis ska det också finnas med i vilken kyrka det finns och så kollar jag noga om det står någon notering

på eller i anslutning till ett föremål. Blir jag osäker eller så kan jag alltid bolla frågor och funderingar med min projektledare på Karlstads stift, Carina Lidbäck.

I september ska Maria vara klar med arbetet, är det tänkt.

Intresset för kyrkohistoria och gamla intressanta ting, det finns såklart med i bilden men i grunden är det ett starkt fotointresse som även får sitt lystmäte i jobbet med att dokumentera.

– Jag har ju den här med mig överallt, säger Maria och klappar lite kärvt på systemkameran hon har hängande om halsen.

Rolf Carlsson

Stora glasmålningar på kyrkfönster ska också med i dokumenteringen, och inte bara själva målningen utan också små detaljer som kan finnas i anslutning till konstverket.

Lokal textilkonst i Gåsborn

Visste du att det fanns en kyrklig textilkonstnär i Älvsjöhyttan? Alva Jonsson hette hon och bodde och verkade i Älvsjöhyttan.

Vid sidan om olika livsuppgifter och arbete i hemmet älskade hon att arbeta textilt och hade stor kärlek till Gåsborns kyrka. Hon var också kyrkvärd i Gåsborn.

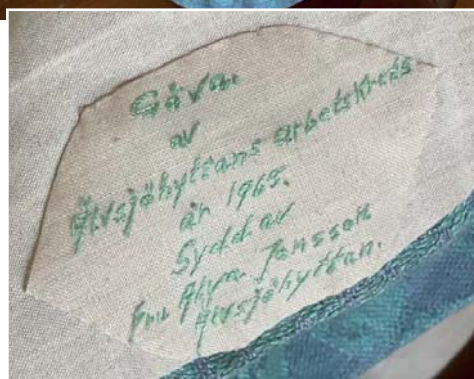
Älvsjöhyttans Arbetskrets, som var en aktiv frivillig verksamhet i Gåsborns församling, beslutade att skapa och skänka en mässhake till Gåsborns kyrka.

Alva Jonsson fick uppdraget att skapa mässhaken i samverkan med Älvsjöhyttans Arbetskrets. 1965 var den färdig och överlämnades som gåva till Gåsborns kyrka.

Alva Jonsson föddes i Västerfallet i Dalarna den 16 maj 1937 och avled hemma i Älvsjöhyttan den 6 april i år.

Den 28 april hölls begravningsgudstjänsten i Gåsborns kyrka, där mässhaken som hon skapat prydde koret. Begravningsgudstjänsten förvärdades av vikarie- rande komministern Bertil Stenekas.

Mässhaken, casulan, är det liturgiska plagg som celebranten bär vid mässfirandet.

Orgelfestival i Filipstads kyrka

Sommaren 2022 sätter vi Filipstads orgelfestival!

Tisdag 21 juni kl 18

Johnny Larsson spelar sin examenskonsert

Torsdag 23 juni kl 18

Daniel Johansson, organist i Åmål

Tisdag 28 juni kl 18

Hanyoung Kim, organist i Eda

Torsdag 30 juni kl 18

Duon Kondens – My Eklund, flöjt, Lisa Oscarsson, orgel

Onsdag 6 juli kl 18

Riccardo Gnudi, organist i Karlskoga

Fri entré till samtliga konserter

Sommarmusik i Nordmark och Brattfors

NORDMARKS KYRKA

Lördag 25 juni kl 11

Midsommardagens musikgudstjänst på hembygdsgården

Ulrika Wiker - dragspel

Per Saxholm och Katre Lehtsaar-

Helmersson spelar på två fioler

Per Saxholm - andakt

Medtag kaffekorg

Söndag 10 juli kl 18

Sommarkonsert med Per Bäckers Trio

Per Bäcker - saxofon, klarinett

Hans Delander - piano

Jan Karlsson - kontrabas

Söndag 14 augusti kl 18

Sommarkonsert med Favoritkapellet

Bengt Lindroth, Håkan Hjerdt och

Per-Thomas Eriksson musicerar på

fioler, dragspel, kontrabas,

nyckelharpa och sång

BRATTFORS KYRKA

Lördag 25 juni kl 16

Midsommardagens musikgudstjänst i hembygdsgårdens trädgård

Ulrika Wiker - dragspel

Per Saxholm och Katre Lehtsaar-

Helmersson spelar på två fioler

Per Saxholm - andakt

Hembygdsföreningen serverar kaffe

Söndag 28 augusti kl 18

Sommarkonsert

Per Saxholm, Lennart Gybrant och

Katre Lehtsaar-Helmersson spelar

folkmusik på fioler och gitarr

Svenska kyrkan
FILIPSTADS FÖRSAMLING

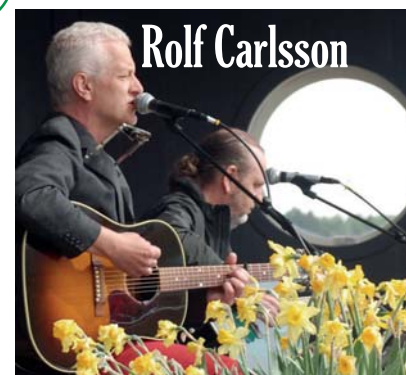
Musikgudstjänst

Gåsborns kyrka

Kristi Himmelsfärds dag 26 maj kl. 15

Medverkan av Värmlands nations kör från Uppsala

Samkväm därefter i Klintgården

Rolf Carlsson

Nykroppa kyrka

Onsdag 27 juli kl. 18

Musikgudstjänst

Rolf Carlsson - sång och gitarr

Hasse Östman - gitarr

Varmt välkomna!

Gunde Johansson 100 år

Vår Herre på Kärnåsen

I år, den 22 oktober, skulle Gunde Johansson ha fyllt 100 år.

Han avled den 21 juli 1995 och vilar nu i familjegraven på västra kyrkogården i Filipstad.

”Tänk när Gunde va' me i Hylands hörna å allri ville ge sig!”

Det är en bild som många bär med sig när man pratar om Gunde Johansson.

Andra kan sjunga med i Törparvisans ”hå hå ja ja, hör va' dä blåser i träa i da”. Men Gunde kommer nog i framtiden minnas mest för sina tonsättningar av Dan Anderssons dikter, som ”Omkring tigar'n från Luossa” och ”Jag skall gå genom tysta skyar”.

Gunde Johansson var religiös i den bemärkelsen att han liksom Dan Andersson ständigt sökte vad som kunde finnas bortom bergen, bortom blommorna och sången, bakom stjärnor och vår eviga längtan.

En del av Gundes sökande kommer fram i hans lilla spel ”Vår Herre på Kärnåsen”, där vår Herre förklädd till smed besöker säterjättan Gunnel.

I en av replikerna säger säterjättan: ”Ja' ser världens sorg å smärte, mörker bär ja' i mitt hjärte”. Vår Herre svarar: ”När du ensam går å vanker, spinner du so goe tanker. Vet du barn, den kraft di äger, ingen krigsmakts våld oppväger”.

Säterjättan frågar vem vår Herre egentligen är, och får till svar: ”Säj att hjärte mitt är väla, allt är liv, allt ä besjäla'. Ja' ä vind å föggelkvitter, ja' ä sol å daggens glitter”.

Gunde såg det gudomliga i allting, ”allt ä besjäla”, en så kallad panteistisk gudssyn. Han trodde dessutom att alla människor innerst inne var goda, vilket kanske säger mer om honom själv än om verkligheten.

Det är ingen slump att dialogen är skriven på det finska versmåttat runometer. Gunde höll det finska högt.

I hans andra betydligt längre teaterstycke, ”Älvdalssagan”, finns både mor Kyllikki och Kullervo, namn som Gunde lånat från Kalevala.

”Vår Herre på Kärnåsen” skrev Gunde på 1970-talet. Under några år i slutet av 1980-talet och början på 1990-talet spelade han själv rollen som vår Herre.

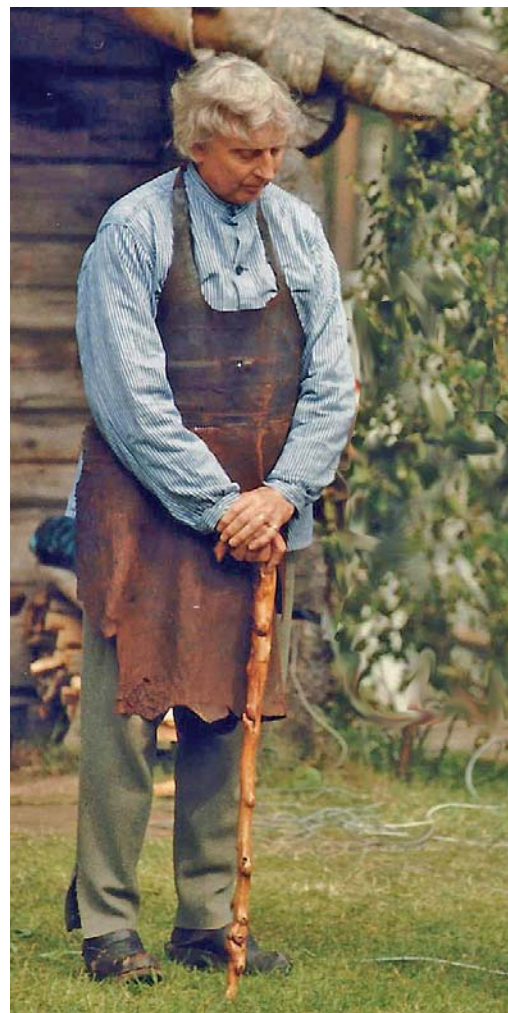
Det lilla teaterstycket spelas än idag under Klar-Häljaveckan på hembygdsgården Kärnåsen i Norra Råda.

Spelet har även framförts i Hällefors kyrka och i Nykroppa kyrka med lokala aktörer i undertecknads regi.

Bosse Landberg

Gundestatyn i stadsparken i Filipstad kom på plats och invigdes den 6 juni 2011. Bronsskulpturen är gjord av den holländska konstnären Henny Kortnoeven.

Gunde i rollen som vår Herre.

Foto: Sven-Gillis Hagberg.

Den johanssonska familjegraven på västra kyrkogården i Filipstad.

KYRK-FILIPS †-ORD

<p>PSALMEN</p> <p>"När jag hör trastens klara sång, när lärkan <input type="text"/> <input type="text"/> lång högt ovan fält och backar, då kan jag icke tiga still. Min Gud, så länge jag är till för livet jag dig tackar."</p>	PASSAR FÖR DOPP	↓	↓	↓	↓	VÄNDER SIG TILL GUD DÖNAS	↓
	LUFT-VÄGS-BESVÄR	SPELAT IN			BEN IBLAND		
	→						
	↖				I KYRKA OCH HAGE		
	SLASK						INFALLER ALLTID PÅ SOMMAREN
	MUNDIARRÉ						↓
	BURGEN				SKRED		
	UNDERBEN				BLIR AVBILDAD		
	↙			ÄR STRUTSLIK		GREKISK BOKSTAV	
						ORÖRLIG	
VET EN DEL OM SAMSPELET MELLAN ORGANISMER	→						
GÖRS DET IBLAND BREDVID MUND	→						
↓							
↙							
		FIRAS FRITZ I	KERUBEN	GÖRA INGENTING	TUSEN	TV-KANAL FÖR UNGA	
		RÖVAR-DOTTER	SKINN	GOLA		MITT I PANNAN	
							LIGGER UNDERLÄGSSEN I
LITEN GÖPA ELLER HOTELLHALL	→				MJÖLMAN	NUMERÄR	
↖			SPORRAR				
			APOSTLAHÄSTAR			DESS MOBILER ÄR LEDER EN EBBA	SPRIDDA ÖVER VÄRLDEN
		HOARE					↓
JENNY SOM SJÖNG	→					TOKERI	
↖							
BE-STÄMMER EN BOK	→			ANNO DOMINI		TROSATS	
				VAR MED PÅ ARKEN		VÄGBRYTARE	
						GOJA PÅ NYA ZEELAND	
				TÅGA		SVULST	
				VAR MED PÅ FÖRKLARINGSBERGET		INFRA-RÖD	
				ÄR JU MÅNGEN ROLIG HISTORIA			KA-DAVER
							BOK 2202

Korsordslösningen skall vara tidningen tillhanda senast den 20 juli och adressen är Kyrk-Filip, Box 16, 682 21 Filipstad. Märk kuvertet med "Korsord nr 2".

De tre först öppnade, rätta lösningarna belönas med varsin Triss-lott och vinsten skickas med post. Vinnarna presenteras i nästa nummer av Kyrk-Filip. Lycka till!

Vinnare Korsord nr 1 2022:

Inga Olausson, Filipstad
Eivor Sundén Bäck, Filipstad
Hjördis Persson, Filipstad

Grattis till vinsten!

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon/e-post: _____

Foto: Bosse Landberg

Omkring tiggarn från Luossa

Av Dan Andersson (ur "Svarta ballader" 1917)

*Omkring tiggarn från Luossa satt allt folket i en ring,
och vid lägerelden hörde de hans sång.
Och om bettlare och vägmän och om underbara ting
och om sin längtan sjöng han hela natten lång.*

*Det är något bortom bergen, bortom blommorna och sången,
det är något bakom stjärnor, bakom heta hjärtat mitt.
Hören - något går och viskar, går och lockar mig och beder:
kom till oss ty denna jorden den är icke riket ditt.*

*Jag har lyssnat till de stillsamma böljeslag mot strand,
om de vilda havens vila har jag drömt.
Och i anden har jag ilat mot de formlösa land,
där det käraste vi kände skall bli glömt.*

*Till en vild och evig längtan föddes vi av mödrar bleka,
ur bekymrens födselevända steg vår första jämmerljud.
Slängdes vi på berg och slätter för att tumla om och leka,
och vi lekte älg och lejon, fjäril, tiggare och gud.*

*Satt jag tyst vid hennes sida, hon, vars hjärta var som mitt,
redde hon med mjuka händer ömt vårt bo,
hörde jag mitt hjärta ropa, det du äger är ej ditt,
och jag fördes bort av anden att få ro.*

*Det jag älskar, det är bortom och fördolt i dunkelt fjärran,
och min rätta väg är hög och underbar.
Och jag lockas mitt i larmet till att bedja inför Herran:
"Tag all jorden bort, jag äga vill vad ingen, ingen har!"*

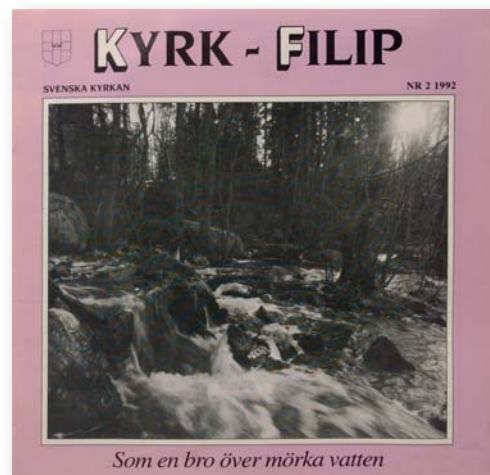
*Vid en snäckbesållad havsstrand står en port av rosor tunga,
där i vila multna vraken och de trötta män få ro.
Aldrig hörda höga sånger likt fiolers ekon sjunga
under valv där evigt unga barn av saligheten bo.*

I "Omkring tiggarn från Luossa" kan både den kristne och muslimen känna igen sig. Även den som säger "jag är inte religiös" har säkert någon gång, kanske inför en stark naturupplevelse, känt att det är "något bortom bergen, bortom blommorna och sången".

Gunde Johanssons tonsättning är den mest kända. Själv brukade Gunde säga att han inte alls komponerat musiken; den

hade kommit till honom om natten. I början av 1970-talet låg "Omkring tiggarn från Luossa" med Hootenanny Singers och Gunde Johanssons musik i över ett år på Svensktoppen.

Bosse Landberg

Kyrk-Filip för 30 år sedan

Kyrkvård - vad är det? Ja, en kyrkvärds många uppgifter redogjorde Gunvor Grenholm för i nummer 2 1992 av Kyrk-Filip, i en artikel som sträcker sig ända från medeltiden till våra dagar. Karin Strandh, som hade varit kyrkvård i Nordmark sedan 1987, berättade om sitt uppdrag, som innefattade allt från att samla in kollekt och läsa texter under gudstjänsterna till att vara kyrkobesökarna behjälplig på olika sätt. Det är präst, kyrkvård, kyrkvaktmästare och kyrkomusiker som tillsammans utformar gudstjänsterna.

Två unga filipstadstjejer, Anna Lönn och Johanna Dyberg, presenterade den nystartade UNF-föreningen i Filipstad. Att vara med i UNF, Ungdomens Nykterhetsförbund, innebar att leva helnyktert och inte "använda narkotika eller andra gifter med berusande effekt". Man kämpade också mot rasism.

Medlem kunde den bli som var mellan 12 och 25 år gammal, och tjejerna bjöd in andra Filipstadsungdomar att gå med.

Svenska kyrkan

FILIPSTADS FÖRSAMLING

Behöver du komma i kontakt med kyrkan i något ärende? Här hittar du våra aktuella telefonnummer och adresser

FILIPSTADS FÖRSAMLING

Box 16, 682 21 Filipstad

FILIPSTAD

Församlingsexpedition

Kyrkans Hus, Kyrkogatan 2
Telefon- och öppettid måndag-torsdag 9.30-12 0590-187 50
Fax 0590-150 22
E-post: filipstads.forsamling@svenskakyrkan.se
Kyrkoherde Paul Henriksson 0590-187 61
Komminister Per Saxholm 0590-187 67
Komminister vikarie/vakant 0590-187 53
Kyrkobokföring 0590-187 51
Sverigefinsk verksamhet
Merja Piispanen 0586-688 30
Diakonissa Anette Bäck Davidsson 0590-187 60
Organist Johnny Larsson 0590-187 52
Vik organist Kerstin Chrunak 0590-187 52
Pedagog Sussi Nilsson 0590-187 59
Barnimmeledare Helena Nordh 0590-187 54
Köket, Kyrkans hus 0590-187 64
Husmor Anette Dahlberg Mella 0590-320 76
Kyrkvaktmästare Thomas Nilsson 0590-107 75

BRATTFORS

Kantor Katre Lehtsaar-Helmersson 0590-187 68
Kyrkvaktmästare 0590-401 31
Övrigt se Filipstad

NORDMARK

Kyrkvaktmästare Marina Max 0590-501 90
Övrigt se Brattfors

NYKROPPA

Församlingsärenden hänvisas till Filipstad 0590-187 50
Kyrkvaktmästare Patrik Lundberg 0590-413 40
Övrigt se Filipstad

LESJÖFORS

Församlingsexpedition

Piltorpsvägen 4, 680 96 Lesjöfors
Telefon- och öppettid, tisdagar 10-12 0590-300 86
Fax 0590-301 40
Kantor Clas Andersson 0590-187 55
Kyrkvaktmästare Jonny Olsson 0590-300 37
Övrigt se Filipstad

RÄMMEN

Kyrkvaktmästare Jan Boork 0590-187 66
Övrigt se Lesjöfors

GÅSBORN

Kyrkvaktmästare Ylwa Bjur 0590-230 29
Övrigt se Lesjöfors

Kyrkoförvaltning

Ekonomiassistent 0590-187 56
Kyrkobokföringsassistent 0590-187 65

Kyrkogårdsförvaltning

Axelsvik, Östra begravningsplatsen
Expedition tfn-tid måndag-fredag 10-12 0590-102 54
Kyrkogårdsföreståndare Lina Rosell 0590-187 71
Arbetsledare Magnus Henriksson 0590-187 72
Trons kapell, krematoriet, fax 0590-128 75
Krematoriet 0590-128 78

Kyrkofullmäktige och kyrkoråd

Ordförande kyrkofullmäktige Sune Frisk 070-322 62 53
Ordförande kyrkorådet Leif Holmgren 070-340 78 73

Besök vår hemsida på nätet
www.svenskakyrkan.se/filipstad
Vi finns även på Facebook!